

การใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพผู้ดูแลเด็ก
ในศูนย์เด็กปฐมวัย ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร

นางสุนันทา กิจสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-754-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019142

117206510

THE USAGE OF TRAINING PROJECT FOR DEVELOPING
EFFICIENCY OF CAREGIVERS IN SLUM DAY CARE CENTRES
BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Sununtha Kijsuwan

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-754-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพ

ผู้ดูแลเด็กในศูนย์เด็กปฐมวัย ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสุนันทา กิจสุวรรณ

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ อำโน สุจริตกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นนสข นนย์สวัสดิ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุนันทา กิจสุวรรณ : การใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพผู้ดูแลเด็กในศูนย์เด็ก
ปฐมวัย ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร (THE USAGE OF TRAINING PROJECT FOR
DEVELOPING EFFICIENCY OF CAREGIVERS IN SLUM DAY CARE CENTRES,
BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์, 332 หน้า.
ISBN 974-581-754-6

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของ
ผู้ดูแลเด็กในศูนย์เด็กปฐมวัยชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า หลังการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กมีสมรรถภาพทางด้านการปฏิบัติการสอน โดยนำ
ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมทุกเนื้อหาไปใช้ในการสอน หัวหน้าศูนย์พอใจในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก
หลังการอบรมมากกว่าก่อนการอบรม และมีสมรรถภาพทางด้านการเป็นแบบอย่าง เพราะมีผู้ดูแลเด็กที่
ไม่ได้เข้ารับการอบรมได้เปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอน โดยเอาแบบอย่างการสอนจากผู้ดูแลเด็ก
ที่เข้ารับการอบรมทุกเนื้อหาวิชา

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ กิจสุวรรณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รศ.รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

พิมพ์ต้นฉบับทศด้อยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C141027 : MAJOR EARLY CHILDWOOD EDUCATION

KEY WORD : TRAINING PROJECT/DAY CARE CENTRES

SUNUNTHA KIJSUWAN : THE USAGE OF TRAINING PROJECT FOR DEVELOPING EFFICIENCY OF CAREGIVERS IN SLUM DAY CARE CENTRES, BANGKOK METROPOLIS.

THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.RUCHIRA SUPORNPAIBUL, 332 PP.

ISBN 974-581-754-6

The objective of this research was to study the outcome of the usage of training project for developing efficiency of caregivers in slum day care centres, Bangkok Metropolis.

The outcome of this research, discovered that caregivers were capable in teaching after training because they had used the knowledge which obtained from training, chief of centre was more satisfied of their job-performance after their training than before training. Also, they left efficiency to be model for the less because caregivers who did not undergo training would immitate the teaching procedures of the ones who had trained.

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต *Sununtha Kijswan*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Asso. Prof. Ruchira Supornpaibul*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ บรรลุผลสำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุกฤษณ์ไพบุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำปรึกษาและตรวจแก้ไขจนกระทั่งประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญสวัสดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาแนะนำพร้อมทั้งให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์ทุกท่านผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกชนิด

ขอขอบพระคุณหัวหน้าศูนย์ ผู้ดูแลเด็ก และเจ้าหน้าที่ของศูนย์เด็กปฐมวัยในสังกัดของศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาบุคคลทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ ขอขอบคุณนี้ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ได้กรุณามาร่วมเป็นผู้ดำเนินการอบรม และผู้ช่วยวิจัยในครั้งนี้

จึงขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุนันทา กิจสุวรรณ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความ.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความสำคัญของเด็กปฐมวัย.....	12
พัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย.....	13
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	18
แนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	19
การศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย.....	23
ศูนย์เด็กปฐมวัย.....	28
ผู้ดูแลเด็ก.....	44
ความรู้ของผู้ดูแลเด็ก.....	54
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
	ตัวอย่างประชากร.....	73
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
5	การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
	สรุปผลการวิจัย.....	132
	อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	134
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	146
	บรรณานุกรม.....	147
	ภาคผนวก.....	158
	ประวัติผู้วิจัย.....	332

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลเด็กที่เข้ารับการอบรม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ การเข้ารับการอบรม.....	85
2	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็ก ก่อนและหลังการอบรม.....	89
3	ร้อยละของความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการอบรม.....	90
4	ร้อยละของการแสดงพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กที่เข้ารับการอบรมในวิชาต่าง ๆ..	94
5	ร้อยละของพฤติกรรมการสอนของผู้ทำการอบรมในวิชาต่าง ๆ	96
6	จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลเด็กที่เข้ารับการอบรมจำแนกตามการจัดการเรียน การสอน.....	100
7	จำนวนและร้อยละตัวอย่างประชากร จำแนกตามการจัดการเรียนการสอน....	108
8	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าศูนย์ที่ตัวอย่างประชากรสังกัดอยู่ จำแนกตามเพศ อายุ และวุฒิการศึกษา.....	117
9	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าศูนย์ จำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อผู้ดูแลเด็กที่ เข้าอบรม.....	118
10	จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลเด็กที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การเข้ารับการอบรม.....	123
11	จำนวนร้อยละของผู้ดูแลเด็กที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม จำแนกตามการจัด การเรียนการสอน.....	125